

Vlaamse vissers als predatoren van meeuwen.

G. Rappé

In een vorig nummer van dit tijdschrift stelt Bauwens (1995) de vraag of meeuwen eetbaar zijn. De vraag had eigenlijk moeten luiden "Zijn meeuwen smakelijk?" Gezien de kip een veel gesmaakt gevogelte is en daarnaast ook fazant, duif, eend, gans, kalkoen, parelhoen en tot voor kort spreeuw regelmatig gegeten wordt in de doorsnee Vlaamse keuken, hoeft het niet te verbazen dat meeuwen eetbaar zijn. Ook onder het jachtwild, vooral in zuiderse landen een vlag die een brede lading dekt, schuilt heel wat lekkers, zoals kwartel, snip, patrijs, lijsters en leeuweriken,...

Dat meeuwen door de vissers en hun huisgenoten gegeten werden, staat mij nog bij uit mijn kinderjaren. Zeker tot halfweg de zestiger jaren bracht vader uit zee af en toe wel eens een meeuwtje mee. Ik heb dus zelf menig meeuwebotje afgekloven. Of ze smakelijk waren weet ik niet meer. Mijn vader, op mijn vraag, wist er meer over te vertellen. Er was geen voorkeur voor een of andere soort, maar gezien de verspreiding van meeuwen op zee komen bijna alle soorten in aanmerking : verder op zee vooral drieteenmeeuw, dichterbij de kusten vooral zilvermeeuw en mantelmeeuwen. Soms was het vlees heel mals, andere keren heel taai. Vissers hadden blijkbaar niet het verstand de voorkeur te geven aan juveniele vogels. Voor hen zijn de juvenielen eigenlijk een andere soort, de "grisdebollen" (grijskoppen). De meeuwen werden gewoon bemachtigd met het schepnet, als ze langszij kwamen om van de vis- en andere vangstafval te profiteren die door de schuif weer in zee ging. Soms werden twee haken aan een stukje kurk bevestigd en hierop wat visafvaalals s s vastgehecht. Als de meeuw toehapte, werd een ruk gegeven aan het touw, zodat de haak in het neusgat schoot en de meeuw niet meer weg kon. Op die manier werd de haak gemakkelijker gerecupereerd en was de meeuw niet gekwetst in slokdarm of maag. Een andere techniek werd gebruikt voor de vangst van Jan van Genten. Een ijzerdraad werd door een wijting gestoken, vanaf de bek tot helemaal achteraan het lijf. Aan de voorkant werd een driepuntige dreghaak bevestigd. Het geheel werd dan van achteren dichtgetrokken, zodat de dreghaak helemaal tegen de bek van de wijting zat. Jan van Genten ("gentsers"), net zoals de meeste visetende predatoren, slokken de vis op met de kop eerst. Op die manier gaan de punten van de dreghaak gemakkelijk naar binnen. Van gentsers werden alleen de borsten en de billen verzameld.

Waarschijnlijk is deze jacht vroeger ontstaan uit noodzaak, om ook eens iets anders tussen de kiezen te hebben dan vis of duinkonijn, en om geld uit te sparen. Feit is

dat het later ook een beetje sport was, in een tijd toen er aan boord soms nog tijd over was voor iets anders dan werken, eten en slapen. Mede door de modernisering van de visserij (diepvries en video aan boord, dus altijd gevarieerd vers voedsel en gemakkelijke ontspanning), en de toegenomen arbeidsdruk (hoge investering en dito afbetalingen), lijkt dit culinair gebruik van meeuwen nu echter meer tot de visserijfolklore te behoren.

Literatuur

Bauwens, F., 1995. Wie wist het ? De Strandvlo, 15(1) : 33.

Kapelstraat 3
9910 Ursel

Toch nog levende platte slijkgapers in IJzermonding ! 36018

Algemeen werd aangenomen dat de populatie platte slijkgapers *Scrobicularia plana* die op de slikken in de IJzermonding leefde, was uitgestorven door de vervuiling van de IJzer. Groot was onze blijdschap toen we tijdens de Dag van de Aarde-excursie naar het strand van Lombardsijde en de IJzermonding op 23 april 1995 toch nog een levend exemplaar op het slik vonden. Wellicht heeft een zeer klein percentage van de *Scrobicularia*'s weten stand te houden. Mits een verbetering van de waterkwaliteit kan de populatie weer aangroeien.

Voor de grootste slikkenbewoner onder de bivalven : de strandgaper *Mya arenaria* is het allicht te laat, wat niet wegneemt dat de soort kan terugkomen eens het IJzerwater weer zuiver is (cfr. het strand van Heist-West).

D. Wouters